

SC - 215

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - II) (Semester - III) Examination, January - 2023

HOME SCIENCE

Programme Planning and Community Development (Paper - X)

Sub. Code : 63744

Day and Date : Wednesday, 11 - 01 - 2023

Total Marks : 80

Time : 2.30 p.m. to 5.30 p.m.

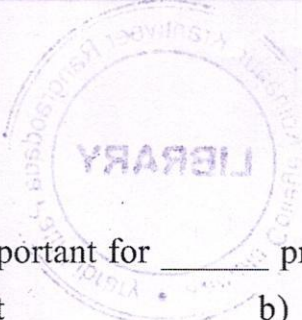
- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) Draw diagram wherever necessary.

Q1) Fill in the blanks choosing correct alternatives : [10]

- i) JSSK has launched on _____.
  - a) 1 June 2010
  - b) 15 August 2010
  - c) 16 January 2011
  - d) 1 June 2011
- ii) Extension programme is an end product of extension programme _____.
  - a) Development
  - b) Planning
  - c) Controlling
  - d) Evaluation
- iii) Extension _____ is defined as a process of systematic appraisal which determines of value and meaning of any activity.
  - a) Planning
  - b) Controlling
  - c) Evaluation
  - d) Programme
- iv) Extension programme planning is relatively permanent but requires constant _____.
  - a) Revision
  - b) Extension
  - c) Change
  - d) Observation
- v) _____ Evaluation is the first degree of evaluation
  - a) Every day
  - b) General
  - c) Social
  - d) Scientific research
- vi) In good programme _____ process creates interest and obtains cooperation in many people.
  - a) Decision
  - b) Controlling
  - c) Evaluation
  - d) Coordination

P.T.O.

- vii) Leadership is important for _____ process.
  - a) Management
  - b) Programme planning
  - c) Evaluation
  - d) Programme development
- viii) _____ identified a set of principles of programme planning.
  - a) Seth
  - b) Sonar
  - c) Swaminathan
  - d) Sandhu
- ix) Extension _____ is the process of judging the worth and value of programme.
  - a) Education
  - b) Programme
  - c) Planning
  - d) Evaluation
- x) _____ technique are useful in programme development process.
  - a) Data collection
  - b) Result
  - c) Analysis of data
  - d) Evaluation

Q2) Illustrate the concept and objectives of extension programme. [20]

OR

Explain the concept and principle of programme planning.

Q3) Explain the elements of communication. [20]

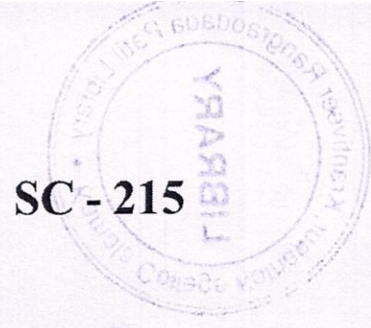
OR

Explain the qualities of leader and role of leadership in community development.

Q4) Write short answer any three : [30]

- a) Programme development cycle.
- b) Values of evaluation
- c) Principle of community development
- d) JSK
- e) Methods of communication

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
  - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
  - 3) आवश्यक तेथे आकृती काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा :

[10]

- i) जननी शिशु सुरक्षा कार्यक्रम ..... ला सुरू करण्यात आला.
अ) 1 जानेवारी 2010   ब) 15 ऑगस्ट 2010
क) 26 जानेवारी 2011   ड) 1 जून 2011
- ii) विस्तार कार्यक्रम हे विस्तार कार्यक्रम ..... अंतिम फलित असते.
अ) विकास   ब) नियोजन
क) नियंत्रण   ड) मूल्यांकन
- iii) कृतीचे मूल्य आणि अर्थ ठरविणारी पद्धतशीर मूल्यमापन प्रक्रिया म्हणजे विस्तार ..... होय.
अ) नियोजन   ब) नियंत्रण
क) मूल्यांकन   ड) कार्यक्रम
- iv) विस्तार कार्यक्रम बहुतांशी कायम स्वरूपाचा असतो परंतु त्यात सातत्याने ..... करणे गरजेचे असते.
अ) सुधारणा   ब) विस्तार
क) बदल   ड) निरीक्षण
- v) ..... मूल्यांकन ही मूल्यांकनाची पहिली पातळी आहे.
अ) दैनंदिन   ब) सामान्य
क) सामाजिक   ड) शास्त्रीय संशोधन
- vi) चांगल्या कार्यक्रमांमध्ये ..... प्रक्रिया आवड निर्माण करते आणि खूप लोकांमध्ये सहकार्य प्राप्त करते.
अ) निर्णय   ब) नियंत्रण
क) मूल्यांकन   ड) समन्वय
- vii) ..... प्रक्रियेसाठी नेतृत्व महत्त्वाचे आहे.
अ) व्यवस्थापन   ब) कार्यक्रम नियोजन
क) मूल्यांकन   ड) कार्यक्रम विकास

